

Előfizetési árak:
 Egész évre 8 frt.
 Félévre 4 „
 Negyedévre 2 „

Hirdetési árak:
 A négy-hasábos petitsor
 1-szeri felvétele . . . 7 kr.
 2-szeri „ 6 „
 3-szori „ 5 „
 A három-hasábos „Nyilttér“
 petitsor 10 krval számítottatik.
 Hirdetés-bélyegár 30 kr.

PÉCSI LAPOK.

Vegyes tartalmu lap.

Hirdetések felvételnek
 Oppelik A., Schalek Henrik,
 Haasenstein és Fogler,
 Mosse Rezső bécsi; — Gold-
 berger A. B. budapesti; —
 G. L. Daube és társa
 M. frankfurti;
 Haasenstein és Fogler
 Steiner A.
 hamburgi irodáiban.

Megjelenik hetenkint háromszor
 és pedig:
 vasárnap, szerdán és pénteken

Szerkesztőségi iroda hal-tér 5-ik számú házban. **Hirdetések és előfizetések** felvételi
 irodája Ramazetter Károly kiadóhivatalában boltiv-közben a könyvnyomda mellett.

Egyes szám
 Szerda- és pénteki kiadás 5 kr.
 vasárnap 10 kr.

Jelen szám még mindenkinek küldetik meg, a január hó 4-én és folytatólag megjelenendő számok pedig csak a t. megrendelőknek fognak megküldetni, miért is kérjük az előfizetések mielőbbi szives eszközését.

Városi közgyűlés.

— 1881. Decz. 30. —

A legérdekesebb és vitális tárgysorozat daczára a bizottsági tagoknak csak is fele jelent meg. Ezuttal csak röviden jelezzük a bizottsági tagok egyrészenek folytonos részvételtségét a város önkormányzati ügyei iránt; sajnos hogy a választásokon kívül a közgyűlés padjai legtöbbszörre félig üresek. Főispán úr ő méltósága megnyitván a közgyűlést mindenekelőtt a rendes havi gyűlés határidejéül jan. 28-ka lett kitűzve.

Az 1882. évi közköltség-előirányzat a belügyminiszterium által jóváhagyatott.

A közgyűlés azon határozata hogy egy a szigeti városrészben felállítandó új gyógyszer-tár engedélyeztessék, a belügyminiszterium által jóvá nem hagyatott.

Ez ellen a tanács javaslata folytán a közgyűlés újból felirat útján kéri a gyógyszer-tár felállítását.

A legtöbbadófizetők az igazoló bizottság jelentése szerint következőleg igazoltattak: Maas Bernáth, Schapringger Joachim, Dr. Hölbling Miksa, Schwarcz József, Ratkovics Ferencz, Weidinger Ferencz, Förster Béla, Engel Sándor, Kovácsics János, Schönherr Mihály, Dr. Pasitzky Ede, Fekete Mihály, Tibiassy József, Zsolnay Vilmos, Erreth Antal, Dr. Kucsímics Henrik, Reinfeld Imre, Jankovics Hugó, Fogl Nep. János, Ludvigh József, Sipőcz István, Klein Jakab, Erreth János, ifj. Scholez Antal, Krausz Simon, Mayer Nándor, Krauze Ignác, Dr. Erreth Lajos, Kerese Kálmán, Szontagh Mátyás, Egri József, Justus Lipót, Szautter Gusztáv, Schwarcz Vilmos, Tallián Károly, ifj. Engel Adolf, Dr. Mendl Lajos, Hamerly János, Körösty Imre, Trixler Alajos, Dr. Schwarcz Frigyes, Maletter R., Mestrits Imre, Stirling István, Bartók József, Németh Gyula, Berecz Károly, Wertheimer Jakab.

Ezen jelentésre, az igazoló bizottság elvi határozatainál fogva visszatérünk, itt csak azt jegyezzük meg, hogy ez évben rendkívül sokan fellebbeztek.

Az igazoló bizottság további jelentése szerint Simonffy János biz. tag végleg igazoltatik. Tudomásul vétetik.

A kilépett 5 közigazgatási bizottsági tag helyébe megválasztattak Radocsay Mátyás, Ráth Mátyás, Dr. Szeredy József, Bolgár Kálmán, Egry József. E szerint kimaradt Buregh Antal. A választásban 56 biz. tag vett részt.

A helypénzszedési árszabályra vonatkozó tanácsi javaslat, mely a kereskedelmi és iparkamara közbenjöttével állítottatott össze, általános helyesléssel találkozott, csakis egyes részletek iránt merültek fel némi módosítások iránti felszólamlások. Így első sorban Weiller N. János b. t. ur indítványozza, hogy a szabályzat 2-ik pontja oda módosítandó, hogy rendszeren kiállított szállítólevélre beérkező áruk vámentesek legyenek Ezen indítvány hosszabb eszmecsere után elfogadtatott. Ugyancsak módosítást nyert

a bírságokra vonatkozó intézkedés, a menyiben Szieberth Nándor biz. tag indítványa folytán 10—100 frtig felemeltetett. Többen szerették volna a helybeli iparosokat a heti-és országos vásárpénz-díj alól felmentetni, de tekintettel az ez által bekövetkező jövedelemcsökkenésre s hogy különben is a javaslat szerint a rendes díjnak csak felét fizetik: a teljes felmentés el nem fogadtatott. Az osztályozást, mint közérdekiüt legközelebbi számunkban közölni fogjuk, megjegyezvén még, hogy tetemesb tarifa-emelés nem történt.)

Tabak Pál városi irnok elmezavar miatt tanácsi javaslatra nyugdíjaztatik évi 300 frttal. Igen czélszerű intézkedés, de már előbb is, a költségvetési tárgyalás alkalmával megtörténhetett volna.

A kir. főreáltanoda jelen épületének bővítése és kijavítása Körösty Imre mint legjutányosabb vállalkozóra bízott. Itt felemlített azon kérdés, összefér-e az ily vállalkozás a bizottsági tagsággal? de tárgyalás alá nem jöhetett, mert a válasz megadása külön eljárást igényel. Mi úgy tartjuk, hogy itt összeférhetlenségi eset fog fenn.

A kövezési előirányzat tárgyában tett tanácsi javaslat elfogadtatott azzal, hogy általánosan a macademirozás fog alkalmaztatni, a vízfolyások és az utak szélei ellenben mecseki félkoczkával köveztetnek ki. Papp J. b. t. a kövezésekre nézve egyáltalán a házi kezelést óhajtja, de ez csakis a kisebb munkálatokra nézve fogadtatott el.

A szt-ferencziek templomának restaurálását szintén Körösty Imre b. t. nyerte el.

Rónaky Nándor könyvvezetőnek az alapítváni számadások körül kifejtett rendkívüli szorgalmáért 100 frt jutalomdíj szavaztatott meg. — Tárgyalás alá került Bolgár Kálmán b. t. azon indítványa, hogy a városi tisztviselők nyugdíjszabályzata módosítassék, s a terv elkészítése végett egy bizottság küldessék ki. A tanács hozzájárulásával egyhangúlag elfogadtatik s azzal a pénzügyi és jogügyi bizottság bízottatik meg, mégis indítványozó közbenjötté mellett.

A többi tárgyakra ezuttal helyszüke miatt ki nem terjeszkedhetünk, megjegyezzük mégis, hogy lényegesebb viták nem fordultak elő, s a tanács javaslatai elfogadtattak.

Megyei közgyűlés.

1881. december 28-án.

A rendkívüli közgyűlésben a bizottsági tagoknak csak egy kis töredéke vett részt, az egyetlen tárgy azon felirati javaslat megbeszélése volt, mely Baranyamegyének háztartása, illetve a megyének legkiválóbb, — tehát I. osztályu megyék közé leendő soroztatása iránt az országgyűléshez intézendő lenne. Constatáltatván, hogy az 1882. évi költségvetés kiadási rovata 96162 frt 43 krt tesz ki, — mindenek előtt a felirat szükségessége elvileg elfogadtatott; tartalma, vagyis részleteire vonatkozólag mindenk előtt Szily László biz. tag szólalt fel. Véleménye szerint a feliratnak nemesak általánosan a megye osztályoztatására s így az osztályozásból származó előnyökre, hanem egyes közigazgatási reformok és okszerű változtatásokra is ki kell ter-

jednie. Nevezetesen súly fektetendő a szolgabírói segédek állásának minden felelősséget nélkülöző s így kellő hatáskör nélküli helyzetére, már pedig a viszonyok megkívánják hogy a segédszolgabíró egyrészt a szolgabíró helyettesíthesse, másrészt teendőiben, így pl. a pénzbehajtásnál felelős legyen; továbbá az árvaszéki teendők tulhalmozottságánál fogva szükséges lenne még egy árvaszéki bírói állomás rendszeresítése. Egyuttal óhajtja, hogy a három esendbiztos továbbra is fennmaradjon, a szolgabírói irnokok gyakornoki ezimet nyerjenek.

Kardos Kálmán teljesen osztja az előtte szóló nézeteit, azzal a hozzátevéssel, hogy a szolgabírói segédek eddigi fizetését elengedőnek tartja; mégis hatáskörüket különösen körvonalazni óhajtja, továbbá még egy állatorvosi állás létesítését indítványozza.

Sauska Jenő biz. tag, az eddigi fizetés szintén elegendőnek tartja, s egyebekben hozzájárul az előtte szólók indítványához.

Bartosságh h. főjegyző szépen és értelmesen kifejtette a szolgabírói segédek jelen helyzetének határozatlanságát és szabályos körülírást sürget ez állásra nézve.

Ezek után az indítványok egyhangúlag elfogadtatván, a közgyűlés befejezést ért.

A közigazgatás rendezése, mint a jelen munka-programmja.

Mentől magasabb fokára lép valamely nép a gazdasági fejlődésnek, annál inkább biztosítva vannak culturalis érdekei, s lehetnek egyeseknek úgy mint egész népeknek bármily magasztos törekvései, előbb utóbb hajótörést fognak azok szenvedni, ha kiindulási pontjuk nem megfelelő gazdasági alap. Dióhéjban ez igenleges és nemleges philosophemája az emberiség történetének, — s mégis nincs tanulsága a történetnek, a mely ellen annyi vétek, annyi hiba lett volna elkövetve, mint épen ezen igazság irányában. Következményül rendszeren be is állott azon természetszerű eredmény, hogy a legszentebb eszmék és intézmények helyt engedni voltak kénytelenek olyatén eszmék és intézmények uralmának, a melyeket belbecs hiányában csakis külső megfelelő gazdasági erő támogatott. S korunk is közel van hozzá, hogy azon hibába essék, melyben már nem egy elődje lelte meg a nem érdemelt bukást.

Szóljunk világosabban.

A társadalmi szabadság a 19. század vivmánya. A szellemi légkör, mely e fogalmat megérlelésre juttatá, a szabadelvű irány. Ennek köszönhető, hogy az egyén és társadalom összes érdekei elvileg minden irányban szabadon érvényre emelkedhetnek, menten minden olyatén akadálytól, melynek a történeti esetlegesen kívül semmi más alapja nincs. A contrario tehát azon irány, a melynek elve az egyéni jogos érdek érvényre emelkedhetését mások jóakaratótól függővé tenni, azokétól tudniillik, a kik a körülmé-

nyek eszélyes kihasználása vagy épen merő véletlen folytán régen mult időkben a helyzet urává lettek s a kik a hatalom és igen sokszor a hatalmaskodhatás bájaira való visszaemlékezés benyomása alatt ezen régi jó időket természetszerűleg visszakívánják, ezen irány, mondjuk, a reactio, s csak emberáltatás, amidőn ezen irány hívei magukat conservativeknek nevezik. A conservatismus ugyanis csak a haladás módjára s nem annak irányára vonatkozik; conservatismus jelszava alatt mai napság fészkelődő töredéke az emberiségnek az ujkori állam és társadalom legmagasztosabb vívmányait, nem lassan kifejleszteni, hanem sansphrase egyszerűen lerombolni törekszik azért, mert chimae-rikus uralkodási missiójának nem kedvezők.

Az imént elvileg körülírt szabadelvű irány egyik főtörekvése pedig abban áll, hogy az ismeretek világát, az elvont művelődés áldásait, mentől szélesebb körökben és rétegekben fejlessze ki, ezen az uton pedig a szép, jó és igaz eszméinek öntudatos megismerése által az emberiség erkölcsi tökélyesedhetésének a tisztán mások tekintélyébe vetett hitnél, — a gyöngébbekre nézve hiszékenységénél, — szilárdabb garantiákat létesítsen. Természetszerű eredménye már most a tökélyesedhetési érdekek öntudatos uralmának, hogy a szükségletek érzete is fokozottabb mértékben jelentkezik és igényel kielégítést mindazoknál, a kik ekképen az öntudat, vagy köznyelven szólva, a felvilágosodás magasabb fokára eljutottak. Amde a szellemi érdekek harcza e ponton már a gazdasági politika realis mezejére csap át s ezzel együtt benső létjogosultságának próbakövébe ütközik. Találóa jellemezi ezt egy már gyakran elfelejtetni szokott szelleműs nemzetgazdasági írónak, Bastiat-nak felkiáltása: „Bizonyára elismerem, ugymond, hogy az erkölcsi tökélyesedés sokkal magasabb rangot foglal el, mint a fizikai élelftentartás; de végre is

oly annyira elragadott benünk a szónoklati negély mániája, hogy többé ne is legyen szabad mondanunk, miszerint a tökélyesedés alapföltétele a megélhetés!?”

S Bastiat-nak igaza van. Ha végigtekintünk a mult történeti emlékein, — nem-e azt találjuk, hogy ha valamely irány, nevezük azt bármiként, egyszer elfoglalt polcát megtartani akarta, nélkülözhetetlen volt reája nézve a gazdasági megerősödés; s ha a jelen napok állapotát tekintjük, nem-e ismét azt találjuk, hogy azon irány, amely a korszellemmel sikra kelni újból készülődik, erre a bátorságot, — merészségnek is nevezhetnők, — gazdasági forrásai bőségéből meríti. — S mily képet nyújt a megtámadott irány? Egyik felől szükségleteket és igényeket szülő mérhetetlenül gazdag eszmekincset, mely kicsinek, nagynak köztulajdona, — másfelől azonban az egyéni tehetetlenséget, nemcsak a művelődés felkeltette szükségleteket, hanem gyakran az élet legprimitívabb igényeit is kielégíteni. S innen azon elégedetlenség söt helylyel közzel lázas forrongás, mely a társadalom alsó, közép és felső osztályait egyaránt fogva tartja s mely ha egyhamar le nem csillapítatik, azon irányt, a szabadelvű irányt is veszélyeztethetni fogja, mely az emberiséget visszaadta önmagának.

Legyünk azonban nyugodtak.

Elértük a haladás azon fokát, ahol már kimeríthetetlen tára kínálkozik a meggyőzhetetlen szellemi fegyvereknek. Ismerjük a támadókat, tudjuk a pontot ahova kezök sujtani igyekeznek.

E pont a szabadelvű irány gazdasági eredménye; mutassuk meg azonban, hogy valamint az emberiség erkölcsi erejét végzetlen arányokban fokozta a szabadelvűség, azonképen a gazdasági kérdések megoldása körül is hasonló regeneratív erővel rendelkezik. Ha az eszmék elvont küzdteréről a gazdasági élet realis mezejére áttérünk és sikerül a népnek a nélkülözött gazdasági

jólétet is megteremtteni, ezzel pedig a fölkeltett szükségleteket kielégíteni: nemcsak föltesszük a koronát eddigi vívmányainkra, hanem egyszer s mindenkorra biztosítjuk a liberalismus diadalát.

A jelszó azonban „közgazdaság rendezése“ legyen!

Visszapillantás a közelmultban itt történteke.

— Emlékezésül 1881-re. —

(Első közlemény.)

Egy év ismét a multé! Az új év pirkadó hajnalával a feledés fátyla terül reá, s mindenünnen kinek-kinek szive-lelke szerint felhangzik a „boldog új év“ kívánata, mert hisz a mult örömeit, fájdalmait elfeledni, a jelennek élni, azt élvezni, s reményt meríteni a jövőből — az az emberi természet folyománya.

A mult tehát Clio öröke, s kivüle erre visszatekinteni csak a sajtónak képezi kötelességét.

Ezen kötelesség teljesítése ezuttal célunk, s azt tárgyilagosan méltányolva az arra érdemeset — tesszük, mert vezérelvünk mindenkor az igazat kimondani még akkor is, ha a kimondás szerinti következménytől tartanunk kellene.

A közéletben oly lábra kapott gáncs nem elvünk, — az nem is virtus, — annak követése igaztalanságokra ragad.

Eredményt csak a tárgyilagosság biztosíthat.

A nemes, közhasznu célok megvalósítását lehetővé tevő társadalmi élet sokszor lassu egyhangu lefolyása szokszor aránylag rövid idő alatt is igen emlékezetes epizodokat a jövőre jótékonyan kiható tényeket, tüntethet elő.

A város a társadalmi élet tökélyei, — mindegyik önmagában egy kis világ, melynek eseményei azok polgárait leginkább, legközvetlenebbül érik s érdekelhetik is.

Tárcza.

Szólon és társadalmunk.

Ki jár-kei itt a holdvilágos éjben,
Az őshirü Olymposz szent tövében?
Honnét jö? Mintha naplementén gyűjtött
Világosságból volna szöve arca,
Halvány — szeliden tündököl.
Sötét szemében csillagfényt, szakálán
Ezüst szikrákat villogtat, midőn lép.

A rejtő lomb alól ihletve nézem.
Megáll. Szétnéz a táj felett s az égen.
S halkán, miként a hószinü palástja
Redőin lengő szellő, felsohajtva,
Felém fordítja lépteit.
S mig én csudálva csak merően várom,
Szól s földeriti hangja még az éjt is.

Oly nyájas e hang, oly derült e homlok!
Imádva majdnem lábaihoz omlok.
„Én az valék, kit Szólónnak neveztek,
A társadalmat boldogítani vágyva
Ki egykoron szabályozám . . .“
Mondá. És én fölbátorodva szólék:
„Nagyot haladt azóta minden itt lenn.“

„Az emberésznek szolgál a természet. . .“
— Nem várta ő mig végzem e beszédet,
Fénylő fejét megrázta és mosolyga.
„Mit ér, hogy eszközökben gazdagabbá
Tön e tudás, — szól ő, — mit ér!?”
Mig dísztelen örök kín soknak élte,
S éhség visz s a bün sirba milliokat.“

(Lapunk részére.)

Bolgár Emil.

Zengő ur.

— Egy kis rajz. —

Van szerencsém önöknek bemutatni Zengő urat.

A szelleműs Francois Sarcey egyik röpiratában ezeket mondja: „ha valakit bemutatok, ne mulasszátok el hibáit felsorolni; a jó tulajdonságok önmaguktól is felszínre jutnak. — Ha előre ismerjük gyarlóságait, megszokjuk s akkor erényei meglepnek.“

E gyakorlatilag figyelmeztető tanácsot követve ezuttal elhallgatjuk Zengő ur előnyeit és erényeit, — foglalkozunk egyedül és kizárólag a kép árnyoldalaival; tegyünk úgy mint a műbíráló, ki midőn mindent kifogásolva a képen, azt kérdezték tőle: de hát mit talál jónak? így felelt; „éppen semmit, de pah mégis valamit — a vásznat.“

Zengő ur első hibája, hogy mérges. Rendkívül és örökösén mérges. Van benne valami a viperából, a darázsól és a pulykából, keveréke ezeknek. Nem hirtelen, nem pillanatra fellobbanó szalmatüz ez a mérge, hanem arcot sápitó, testet görnyesztő örökös mérge. A mérge az ő természete, az ő jellege — mint a Hunyady viznek a keserűség. A keserű viz az ő kedvencz itala — azt hiszi használ neki, pedig még jobban fokozza benne a mérget. Ugy mondják véreben van az, örökölte. Lehet, más nyavalya is száll apáról fiura. A hirtelen mérge vagy haragban van valami nevetető, a felhabzó heveskedésben valami vonzó, de az állhatatos, epéjében mérges ember kiállhatatlan, Arca betegesen sápadt, ajka gunyoros, szemei merevek, kezei hidegek, szavai tompák mint midőn vassal vasat ütnek; fellépése durván követelő. Környezete félti és rettegi, de nem hiszik el, hogy a mérge bántja, hanem szótlanúságát komorságnak, sápadtságát emésztési hiánynak, merevségét egy kis büszkeségnek tartják. — Apóják, dédelgetik és hizelegnek neki, sőt titokban orvosokkal is tanácskoznak „hogyléte“ felett. De ő mindezek mellett csak mérges, haragos. Sárga vagy zöld mint az epe, vagy a békanyál. Összeszorított fogain át sohasem hallasz kedveskedő, szerelmes, hizelgően nyájas szavakat. — Mérge, hogy az ő nagyravágyásán nem csodálkoznak; mérge, hogy az ő nagyságát

Ily kissebb világunk nekünk, a levi-harzott századok szenvedései daczára sem vénülő, sőt — s ezt örömmel constatálhatjuk — a tökély felé megiffult erővel s öntudatosan törekvő Pécs városa.

Es ezen törekvés — sajnos — nem rég nyilvánul: az ifju erő, a tespedés a megszokott chablonszerűség bilincseit csak a közelmúltban törheté szét, érvényesítheté erős küzdelmek mellett életrevalóságát — halad előre, sőt a mult mulasztásait tán kissé rohamosan is iparkodik jóvá tenni.

De mi a haladás emberei vagyunk, s minden oly mozzanatot, mely helyes irányban életre gerjed, még a jelen áldozatai mellett is, örömmel üdvözlünk, mert a jónak gyümölcse el nem maradhat, s azt ha mi nem is, hát utódaink élvezendik.

Nem lesz érdektelen — az uj év elején — lehető rövid összehasonlítást tenni arra nézve, hogy mi volt városunk csak a 70-es évek első felében, és mivé fejlődött néhány év alatt.

A város utczái, térei, egyetlen sétatya, a városház időbarnította külseje, ósdi berendezése, templomai s egyéb középületei — a czopf-korszak gazdálkodását, tehetlenségét, a napról napra való élést praegnansan jellemezték.

A katonai laktanyák roskadozó volta a bent lakásra kárhözottaknak örökké „mementot“ susogott, — a templomok, s különösen a város főterén levő, s a város kegyurasága alá tartozó plebániatemplom úgy állott ott szomorú mezében, mintha a törököktől csak nem rég hagyatott volna el.

Az iskolás gyermekek összeszűfolva jöttek — ha ugyan akartak jární — az iskolába, melyek berendezése a lehető legkezdtelegesebb volt.

Az akkori jobb viszonyok között az ipar és a kereskedelem emelésére vajmi kevés történt, hiányzott a teremtő erő, az ezzel nem bírónak pedig a csigalépés kényelmesebb.

No de elég ebből ennyi. Ez nem gáncs — mert való. Tekintsünk már most a jelzett

évtized második felére úgy a most lefolyt éven végig, s — mit találunk?

Az utcák kövezettebbek — városias szinnel bírnak — s ha bár még messze a tökély pontja, mégis látszik, hogy rendező kéz működik.

A városháza díszes külseje, a belvárosi plebániatemplom ezerekbe került átalakítása, a művészileg felállított szentháromság szobra, a főteret a legnagyobb magyar nevéhez Széchényihez méltóvá, az idegenre impozánssá tette, s mondhatni, hogy ezen tér berendezése s ültetvényei által egész nagy városias szint, a Corsok színtét öltendi magára, — ahol csak még az ugró kutak emlékeztetnek a multra.

A sétatér, ezen oly szép természetes fekvéssel bíró közhely — a városnak azelőtt mostoha gyermeke — csak a máshová menni nem bíró öreg nyugdíjasoknak volt asyluma, míg most pezseg itt az élet, mert a merre a szem tekint, a finom érzet működése tűnik elő, a gondosan ápolt fák, virányok és a rendezett sétány, gyönyörre teszi az itt időzést; a szorgalmas látogatók sokasága már is a sétatér szűk voltát érezteti, de ezen a szomszédos Scytovszky-térnek megkezdett s a jövő évben valószínűleg be is fejezett parkírozása segítend.

Ily szép sétatér s park a szomszédos épületek szépítését is maga után vonja, — s dicséretére legyen mondva az illetőknek — a püspöki palota, a káptalani épület s egyéb privát házak a kívánalmaknak nagyon is megfelelnek, — sőt minthogy a közmondás szerint „az evés közt jön meg az é tvágy,“ már is czélba van véve a monumentalis cathedralis templomnak ily szerű átalakítása is.

(Folytatjuk.)

Közüoktatás.

Mint egyelőre par excellence társadalmi s közmüvelődési közlöny, működésünk egyik főfeladatát képezi a közoktatás és nevelésügy minden irányban való támogatása s előmozdítása. S e feladatunk tudatában nem is

fogunk elmulasztani semmi alkalmat, hogy e rovat kezelésére minél nagyobb súlyt fektessünk s azt minél érdekesebb és minél általánosabbá tegyük.

Programmunk e téren is a józan szabadelvűség s a közoktatás minden ágának egymással összefüggő fokozatos természet-szerű fejlődése, a tanítók érdekei megvédeése s előmozdítása. Nem igen fogjuk feszegetni az oskolák közös vagy felekezeti jellegét — miután erre az idő jelenleg épenséggel nem kedvező — hanem igenis követelünk magyarnemzeti népiskolát, mert szent meggyőződésünk, hogy csak ez uton való-sítható a magyar államiság, a magyar nemzeti egység eszméje; oly magyar nemzeti népiskolát, melynek révén az állam józanul gondolkodó, munkás, takarékos, erkölcs-vallásos polgárokat nyerjen. — S hogy ez lehetséges legyen, kívánunk és óhajtanunk kell először is, hogy az állami felügyelet minél általánosabb, közvetlenebb és szigorubb legyen; de nem akarjuk, hogy e felügyelet holmi bukott földesurak, képviselők, kataszteri pótbiztosok s egyéb kétes értékű egyénekre, hanem tisztán értelmes és érde-mes szakfériaakra bizassék. — Kívánunk és óhajtanunk kell továbbá, hogy tanítókul csak értelmes, képzett s ügybuzgó tanítók alkalmaztassanak, de a kik aztán e rendki-vüli felelősséggel járó hivatásukhoz mértén megfelelő anyagi jutalmazásban is részesül-jenek. Szükséges azért, hogy az állam ke-zébe vegye a tanítóképzést kizárólag, nem-különbén a közoktatási törvényt általában szigoruan végre is hajtsa.

Ez elvünk, ez programmunk s ennek keresztül vitelére felhívjuk mindazon szak-fériákat, kik velünk egyetértenek.

* * *

Baranyamegye kir. tanfelügyelősége 1533. sz. alatt, a magyar nyelv sikeres tanítása érdemében következő átiratot intézte valamennyi rom. kath., gör. kel., ágost. hit-vallásu esperesek, nemkülönbén az izr. ke-rületi elnökökhöz. „Az iskolák látogatása alkalmával arról győződtem meg, miként a vegyes és nem magyar tanyelvű felekezeti népiskolákban a magyar nyelv nem tanítatik oly mérvben, mint azt az 1879. évi XVIII. t. cz. és az ezen törvény értel-mében kiadott 1879. évi 17284. sz. alatt kelt miniszteri utasítással kiadott tanterv megköveteli; sőt vannak iskolák, melyekben e tantárgy eddig éppen nem tanítottat,

tehetetlennek látják, mérges hogy az ő szépségét nem ismerik el, hogy a nők nem tartják helyregyerekeknek, mérges — no de hát mit még? Zengő ur mérges. Nézzék önök, mint dül-fül haragjában, hogy öt kiállhatlannak mondtam. Tehetek-e én arról, bár lenne jámbor és szelid mint Ignác, a loyolai volt.

Második hibája, hogy képzelgő. Igenis kérem, Zengő ur felette sokat képzel magáról. Pontos és pedáns, szorgalmas, szigorú és kérlelhetlen, mert senkiben sem hisz, senkiben sem bizik, csak önmagában. Kik vagyok ti? ha én vagyok én!

Nem udvarol leánynak, mert ez derogálna neki, ő érdemes arra, hogy öt keressék fel; nem is beszél a leányokkal, mert nem értenék meg. Barátiért jót nem áll, sokkal hitványabb az a papiros, hogy az ő nevével megaranyozza. Szobájában fedett fűvel jár s az ablakon is sipkával fedve dugja ki fejét, mert ott még ő az ur. A ki tréfából amicének, barátocskámnak nevezi, azt ő komolyan öcsémnek, fizkómnak nevezi, ha tiszter öregebb volna is mint ő. Ő nem kér, nem kíván és nem ajánl, hanem parancsol. A „lehet“ előtte nincs, neki minden „kell.“ Ritkán élcel, mert azt hiszi, hogy mi gyarlók fel sem fogjuk élceiben a szellemet, csak némelykor rámondja valamire, hogy: olyan nincs. De azt olyan hangon ejti ki és

oly képet vág hozzá, mint te, mikor inasod azt mondja, „hogy Lizikét a postatiszttel látta.“

Zengő ur mindenütt ott van, és minden fontos szerepet elvállal, mert nélküle semmi sem történhetik, ő a crème a crémében. Tánc-rendező és a nélkül, hogy tánczolna, úgy tévén mint a mandarin: ezt eselédeim által szoktam végeztetni.

Zengő ur azt is szereti, ha pikans szerelmi kalandokkal hozzák értékes személyiségét kapcsolatba. Ki ez e leány? (miért is lenne nagysád vagy csak kisasszony is.) Ez és ez. Hol lakik? Ott és ott. Micsoda? Tisztviselő leánya. Csak! És ezt úgy mondja el, mintha már kezén lenne, de mert tisztviselőé, hát nem kell. És neki igaza van, neki nem kell, de bezegg annak a kedves szép-szemű, piros ajku leánynak sem kellene ám! Te, mondják ismét neki, igaz, hogy nősülsz? — És kit vennél el? Ezt vagy ezt?

Zengő ur szörnyű megvető hangon azt mondja: kit? még nem bolondultam meg. Pedig az a „ki“ még egy tekintetre sem méltatja, és azt sem tudja, hogy Zengő urnak x lábai vannak-e vagy sem.

„Te — mondják másszor neki — igaz-e hogy tegnap este ezzel vagy azzal a szép leánynyal mulattál, édes a csókja? Meghiszem hogy édes, mulattam bizony vele, aztán

semmit sem kostált. Ez Zengő ur válasza. Pedig dehogyan mulatott „vele,“ dehogyan kapott csókot. Az sem igaz, hogy ingyen járt a dolog, mert Zengő sápadt arcának egyik fele most is ég ama szép leány puha kacscóskájától. De azért ő kegye maga is elhiszi, hogy fenségesen mulatott, és ellenállhatlan hódító.

Zengő urnak szülei tanácsolják, hogy nősüljön. Allásod fényes, házunkban hely van, vagyonunkból bőven kijut neked. Nősülj fiam!

Zengő ur, az ifjú nem is konyit a dologhoz, nincs az a leány, a kit én megkérlek, „jöjjön“ ő, ha akar. És a kópé azt hiszi, hogy nem csak egy „jön,“ hanem párosan, sokszorozva jönnek; már hogyis ne jönnének. Pedig dehogyan „jönnek.“ No hát azért sem nősülök, én bizony nem alázom le magam.

És a többi.

Uraim és hölgyeim: ime bemutattam Zengő urat. Nem mondhatják, hogy hizelegtem; pedig mégis azt tettem, mert nem mondtam el mindent. A lóhere egyik levelét szakasztottam le csak, mit rejt a másik két levél, azt tessék kitalálni.

Nemde igaza volt Sarcsey ur fennebbi mondatának? Zengő ur jó tulajdonságai most csakugyan meglepők lehetnek.

— de.

vannak melyek csak az olvasás- és írásra szoritkoztak. Sok tanító viszont azon téves nézetben van, hogy neki a magyar nyelvtant kell tanítania a helyett, hogy a gyermeket a magyar nyelven beszélésre, írásra, olvasásra s csak azután a nyelvtan tudására képesítene.

Hogy ezen álláspontnak vége vessék s hogy a fentnevezett törvénynek teljes mérvben elégtéessék, vagyis, hogy a hat évig iskolába járt növendékek magyarul érteni, beszélni, olvasni és írni képesíthessenek, tisztelettel felkérem czimedet, miként haladékkal néllül intézkedjék, hogy a vezetése és felügyelete alatt álló felekezeti iskolákban a magyar nyelv a nagyméltóságú vallás és közoktatási magy. kir. miniszteriumnak még 1879. évben jan. hó 29-én 17,284. sz. a. kiadott „Tanterv a nem-magyar ajku népiskolák számára“ tantervben megállapított kiterjedésben és heti óraszámmal taníttassék.

Az e célra szükséges tanterveket és vezérkönyveket a tanítók használatára minden nem magyar és vegyesen magyar és nem magyar ajku iskola részére tessék az egyházi főhatóság útján beszerezni, mely hatóságoknak kívánatára ezek a magas kormánytól megküldetnek.

Szükségesnek látom Czimedet az ezen törvény végrehajtása körül történhető mulasztások következményeire most már tisztelettel figyelmeztetni. Nevezetesen minden oly nem magyar vagy vegyes magyar és más ajku népiskola, mely a fönnebb érintett törvényes következményeknek a magyar nyelv megtanítása tekintetében eleget nem tesz, az 1868. évi 38. t. cz. 15. §-a alá esik.

Megvagyok győződve, miként Czimed nem csak a törvény következményei által utalva, de saját hazafias érzülete, ugy nem kevésbé a közszükség érzetétől vezéreltetve igyekezni fog mindent megtenni, hogy ugy a specialis köteleességek teljesítésében a legbuzgóbban járjanak el.

Ez alkalommal tisztelettel kérem fel Czimedet, sziveskedjék a vezetése és felügyelete alatt álló azon népiskolát és néptanítót tudomásomra hozni, a mely iskolában és a mely tanító a magyar nyelv tanítása körül kitünő eredményt mutatott és mutat most is fel, hogy iskoláját megvizsgálván, annak kitüntetése s illetve megjutalmaztása iránt intézkedhessem. Pécsen, 1881. decz. 20-án. Hivatalos tisztelettel Salamon József, kir. tanfelügyelő.

A mikor a kir. tanfelügyelő urnak ez időszérii intézkedését örömmel üdvözljük, tesszük azt azon biztos reményben, hogy a czimzett hazafias hatóságok a maguk részéről mindent elfognak követni, hogy e mindannyiunk előtt szent eszme: a nemzeti egység megteremtése minél előbb valósuljon. De nem mulaszthatjuk el a kir. tanfelügyelő urat egyuttal arra is felkérni, ne késleltesse a kezdeményezést arra nézve is, hogy az e téren magukat kitüntető tanítók megjutalmazására nálunk is legyen megteremtve oly alap, milyen létezik évek óta Sopron, Moson és Zalamegyékben. Bizonyára találkozik nálunk is elég nagylelkű adakozó. S végre is ily kérdések megoldását nem szabad tisztán a kormánytól várnunk, hanem társadalmi uton kell elintéznünk.

Sch. J.

Ujdonságok.

Lapunk ezen első rendes száma a Szilveszter est végett már ma, december 31-én jelenik meg, és így olvasóink is előbb kapják. A következő szám szerdán, jan. hó 4-én fog megjelenni. Kérjük a t. cz. közönséget az előfizetések iránt intézkedni, hogy a kiadóhivatal magát a nyomtatandó példányok száma iránt tájékozassa.

Az árvák karácsonyfája. Karácsony előtt való nap délutánján lett ünnepélyesen átadva a Rudolphinum nevű árvaház árváinak a közadakozás útján igen csinosan kiállított

és gyermekjátékokkal nemkülönbön süteményekkel dúsan meg- és körülrakott karácsonyfa. Jelen volt városunk polgármestere és szép számú vendég. Az ünnepély szavallattal kezdetett meg és azzal fejeztetett is be, közbe-közbe pedig egyházi és világi dalok énekeltek, majd magyar, majd német nyelven. Az árvaházban jelenleg 70 árva van s örvendtünk, midőn láttuk az ott uralkodó tisztaságot és az árvák egészséges kinézését.

Uj orgonasz. A belvárosi templomban Dória Károly éneklész leköszönése folytán az orgonistái állomás megüresedvén, helyébe a városi tanács által Hoffer Károly székes-egyházi karénekes s városunk kedvelt tenoristája neveztetett ki.

Hymen. Pókász Imre az aradi áll. tanítóképezde tanára és szab. honvéd hadnagy f. hó 7-dikén vezeti oltárhoz a városunkban zongorajátékaról előnyösen ismert Voglies Zsuzsanna kisasszonyt.

A dunagőzhajózási társulat lejárt üzleti évének pénzügyi eredményét már most szemügyre vehetjük. Az üzleti bevételek november hó végével 464000 frtnyi pluszt mutatnak fel; ezen többlet azonban a valódi eredmény megállapítására nézve nem döntő; ha az üzleti kiadások mennyiségétől, melyek a tavalyi évhez hasonló, eltekintünk is, meggondolandó, hogy mult évben 200000 frttal nagyobb maradvány volt, hogy a könyv vezetési rectificatio bevárando, és a szénbányák kimutatása még számadásba nem vétetett. Annyi bizonyos, hogy az osztalék nem lesz nagyobb, mint 5 százalék, mert e társulat rendkívül óvatos. Az 1882-ik évre nagy reményt köt a társulat a Budapest-pécsi vasut megnyitására, de ezen reményeket ellensúlyozzák a román kormány boszontásai, melyek e társulatnak már is tetemes kárt okoztak. Azon hir, hogy a társulat a köszén-bányákat eladni szándékozik, nem való, s csak egyes meghatalmazás nélküli közvetítő puhatólódzásokból eredett.

A vadászati jegyek. A pénzügyminister tudatja a thatóságokkal, hogy a vadászati adóra nézve közelebbi törvényhozási intézkedés fog történni, tehát azoknak, kik vadászati engedélyüket az ujév kezdetével megújítani akarják, vagy uj vadászati jegyet óhajtanak, csupán június végéig szóló fél éves jegyeket adjanak ki, hogy az uj törvény életbeléptetésének semmi akadályja ne legyen. Ha jól tudjuk, ez az intézkedés már a harmadik félét járja.

A közbiztonsági állapot december hóban november hóhoz viszonyítva felette kedvezőtlen volt, nemcsak a tolvajlasi esetek gyakori volta, hanem a csavargók és munkakerülők rendkívüli elszaporodása miatt. A rendőrség által december hó 15-étől a hó végéig 60 ily elfogatás történt.

A városi közigazgatási bizottság öt kilépett tagja helyébe a deczber 30-án tartott közgyűlésen Radocsai Mátyás, Rath Mátyás, dr. Szeredy József, Egry, József, és Bolgár Kálmán, lapunk szerkesztője választattak meg.

Az állandó felülvizsgálati bizottság Pécsen 1882-ik évben januárius 3-ik, február hó 1-ső, márczius hó 2-án, aprilis 3-ik és 4-ik, május 1-ső és 2-ik, június 1-ső és 2-ik, július 2-ik és 3-ik, augusztus 1-ső és 2-ik, szeptember 1-ső, október 6, 7, 20 és 21-ik, november 2-ik és december 1-ső napján fog egybeülni. A honvédelmi miniszter ez évre is Perczel Miklós főispán urat nevezte ki polgári elnökül; helyettes elnökről gondoskodva nincs. A területi kör mint eddig is változatlanul fenn marad.

Baldini János hegedüs-mester a karácsonyi ünnepek alatt mutatta be magát mint — büvész. Szerényen, főleg utánzásra szoritkozott minden sallang és czifraság elhagyásával; Bosco, Herman, Caperta sat. egyes ismertebb és népszerű darabjait mutatta be. Kevés lámpalázt és a magyaráztatnál előfordult tájékoztatatlanságot leszámítva ügyesen és kellő finomsággal „kezelt“ úgy, hogy nagyobb gyakorlat mellett csakhamar helyt foglalhat,

a „nagy mesterek“ legkiválóbb utánzói között. Kissebb városokban, szerényebb igényű körökben már is szives fogadtatásra számíthat; közönségünk buzdító helyeslését és tapsait foglalólul tekintheti. A pohár és főző-fazekak zenéje több változatosságot nyújt, mint élvezetet.

Röpirat. „A pragmatika Sanctio Magyarországbán történeti, jogi és politikai szempontokból, felvilágosítás Kossuth Lajos nyilatkozatára“. Ily czimű röpirat jelent meg; szerzője nincs ugyan kitéve, de tudunkkal Dr. Dittreich Ignác. Egykor hatalmas elme utolsó felvillanása e művecske.

A Dunán folyó hó 28-tól kezdve a hajók közlekedése beszünttetett, miért is e naptól kezdve az eddig este közlekedett 17. sz. helyi vasuti-vonat helyett, további intézkedésig a délelőtt 11 óra 27 perczkor Mohácsról induló és délután 3 óra 3 perczkor Pécsen megérkező helyi vonat fog közlekedni. Most midőn ezen fontos közlekedési eszköztől bizonytalan időre megfosztva vagyunk, egy más közlekedési utirány zárását is várhatjuk. Sok pénzért Erdőd és Gombos közt a Dunán át egy gőzkomp pótolja a vasuti hidat, mely téli időben ritkán használható, és így csakis Barcsan át a déli vasuton juthatunk hazánk fővárosába és az alföldre, mi a kereskedelemre nagyon is káros és megynkel élénk összeköttetésben álló dunáninnyi vidékbe csakis az egész alföldet megkerülő vasutal juthatunk. — Tekintettel ama körülményre, miszerint jelenleg több vasutnál villanyos világítás, lence sinkötés és több eféle más újításokkal foglalkoznak, igen időszerű volna, hogyha az évenként 40—50 ezer forintnyi fenntartási költségbe kerülő és csakis bizonytalan időben használható gőzkomp helyett, egy állandó vasuti-híd építésével is foglalkoznának, mely gyalogos és fuvaros részére épülve, vidékünk közérdekeit nagy mérvben előmozdítaná.

Színházi hírek. Munkácsiné Tóth Ilka asszoy jutalmául e hó 10-én színre kerül, „Godelot Hotel“ mulattató bohozat. — Legközelebb egy uj és kedves zenéjű operette fog előadatni, „A rózsakirálynő“

Sport. A korcsolyázó egylet jégpályája vasárnap délután fog ünnepélyesen megnyitni a városi zenekar közreműködésével. — Deczember hóban tartott hajtóvadászatok alkalmával megynkben összesen 340 nyúl és 96 darab fogoly ejtetett el.

Rosz tréfa. Nagy pipás ember volt Szentiványi János fafűrészelő; felesége holmiját is elpipázta már az utóbbi időkben. Nem volt más hátra, mint a végső kísérlet is megtenni, hogy a „pipabogár“ leszokjék a szipakolásról. Kapta magát a szegény asszony s a pipába löport töltött erre pedig egy keskeny réti dohányt tömött. A szenvedélyes pipás rágyújtott; de alig szippantott, a löpor felrobbant — s emberünk miód a két szemé világát rögtön elveszíté. A világtalanná lett ember jelenleg a kórházban búsul.

Baleset. A külvárosokban szokásos, hogy a lovakat szabadon hajtják a kutarakra itatni, ezen rossz szokásnak a héten bekövetkezett a szomorú vége. Egy megbokrosodott ló, Bekics István b. külvárosi cserepes mintegy 10 éves fiacskáját eltiporta. — Hisszük, hogy a baleset intéző példál szolgál.

Apró-hírek. Korcsmai verekedés. A karácson előtti estén a „Korona“ vendéglőben a záróra be nem tartása folytán az őrző és a vendégek közt származott heves szólalkozás verekedéssé fajult. A dula-kodók közül egy súlyosan megsérült. A vizsgálat folyik. — Táncestély. Egy éves önkénteseink e hó 21-én a „Hattyu“ teremben zártkörű táncestélyt rendeznek a Rudolphinum javára. — Magyarosodunk. Vrutyák Géza theologus vezetéknevét Váradira változtatta. — Multévi egy éves önkénteseink közül a tiszti vizsgára négyen mentek, s csak Aronfy Rókus neveztetett ki hadnagygyá. — A ka-

rácsonyi egyházi beszédet a vártplomban Püspök önméltósága tartotta. Tárnya volt: „a jóselekedetek és jópéldaadások”. — A városi építészeti bizottság e hó 24-ikén tartotta ülését melyben kisebb építési felülvizsgálatok hagytak helyben. Tájékoztató megemlítjük hogy jövőben minden második szombaton d. u. 5 órakor tartatnak az ülések. — A baranyamegyei községi jegyzők nyugdíj-egyletének alakuló közgyűlése Pécsen január hó 23-án tartatik meg a megyeház nagytermében. Az egylet alapszabályai belügyminiszeri jóváhagyást nyertek. — A közraktárnak létesíthetése tárgyában az ipar és kereskedelmi kamara elnöksége már beküldötte adatait a magyar leszámítoló és pénzváltó bankhoz. — Időjelzés Európa különböző városaiból beérkezett tudósítók nyomán állandó északi szeleket, hideg, fagyos időt és erős havazást várhatni a közelebbi napokra. — Hölczl Ferencz Bécsben. A derék karmester és kitünő zeneszerzőnek két miséjét adták elő a bécsi szent Ulrik és alserkülvárosi templomokban, Karácsony másodnapján. — A vörösmarthi bankóhamisítók jogérvényesen elítéltek Örsi a főbűnös 6 évi börtönt kapott. — Kerek Imre ócsárdi lakos egy épületfallal eldöntése alkalmával a halál áldozatául esett. — Somogy községben nagymérvű sertéslopás követtetett el. A gaztettek kézrekerültek. — Bükösdön a Jeszenszky-féle szép kastély tetőzetének egyik része kéménykigyulás következtében leégett; a gyors segély folytán nagyobb kár nem történt.

Színészet.

Csötörtökön mult hó 22-én Mihákovics Arpád „Sakk-talány fejtők” vigjátéka 3 felvonásban. Egy jeles képzettségű és az irodalom terén is sikerrel működött fiatal ember első kísérlete, melyben első sorban a színpadi technika ismerete hiányzik, másodsorban a szöveg körüli ingadozó kapkodás tűnik elő. A darab tudomásunk szerint 1 felvonásban íratott és így is némi rövidítéssel, de főleg gyors és eleven játék mellett, tetszésre is számíthatott volna; így azonban 3 részre osztva, huzva-vonva és türethetetlen rossz játék mellett a siker fagypontra szállott alá.

Pénteken, mult hó 23-án került színre Eckel Ferencz genialis veterán mesterünk örökké szép, terjedelmes és minden ízében tisztán magyar irányu dalműve „Bánk-Bán”. — Ezen a magyar dalműirodalom gyöngyének méltán nevezett óriási mű meglehetősen jó előadásánál lehetetlen, hogy az érezni tudó, s a nemzet multjának emlékein kegyellett csüggő magyar ember mintegy az örömtől áthatottan ne érezte légyen magát, midőn a libretto történelmi tartalma kedvesen zengő magyar dallamok gyönyörködtették lelkét; s valóban ez est élvezetdús vala. A szereplők mindegyike teljes buzgósággal igyekezett szerepkörének töle kitelhetőleg megfelelni, hol mindenestre első helyen érdemelnek igazságos elismerést a közönség operakedvencei: Gertrud királyné szerepében Dálnokyné asszony, Melinda szerepében Gerecsné asszony és Láng ur mint Peturbán személyesítője. Szünni nem akaró zajos tapsvihar jutalmazá különösen Láng ur valódi lelkesedéssel, kellő erővel s kifogástalan precízióval előadott „keserű bordalát”, kinek egyébiránt gyönyörűen képzett bariton hangja öszhangzatos művészi, fesztelen játékkal egyaránt hódít; ugyanazt kell vala udvariaságból, talán első sorban Dálnokyné asszonyról megemlitenünk, ki valóban szép „Gertrud” volt, gyönyörű toletjében elegans megjelenése, szép termete, légere előadása szerepét teljes érvényre juttatá. Gerecsné igen szépen küzdött meg valóban nehéz és fárasztó szerepével, hangja azonban fátyolozottnak tetszett, s így nem élvezhettük azon mérvben, mint azt töle eddig megszoktuk, s mint azt az opera ismételt előadása alkal-

mából reméljük; Bogyó ur azonban — ezuttal mint Bánk-Bán — úgy látszik nem ex professo, hanem uri passióból énekelt, mert másként annyiszor méltányolt anyagi áldozatkészsége mellett tanulási vágyát is áldozatul hozná ugyancsak a szakértő s műélvezetet kereső közönség kedvéért, s csak csodálkozunk kell azon, hogy a színi pályán eddigi hosszú tapasztalata nem győzte meg arról, hogy egyes népdalt elhallgathatni a naturalistától is, de már egy óhajta várt dalmű címszerepét, úgy kell a közönségnek élvezetül adni, mint azt genialis szerzője megteremtette; az operát látogató közönség szívesen veszi ugyan, s örömmel méltányolja a színész játékát, alakítását is ott, a hol az egyáltalán, elvárható, — de a fő mégis, melyért a színházat felkeresi, a zene, és ének amit hamisítatlanul, minden kántoros czikornyia nélkül, s az előírt rythmus betartásával szeret és kíván hallani; és ép ezt a figyelmet tagadja meg közönségétől, mely pedig csak — még mindig szép, habár erejében vesztett-hangjának s közönsége műigényeinek előnyére válnék. — Nem hagyhatjuk még említetlenül Bokor ur már megszokott mindenkor lelkiismeretes készülttségét és a mindenhová előrangot Szombathy ur ezuttal is kifejtett szorgalmát. — Otto szerepéről annyit kell megjegyeznünk, hogy az teljesen túlhaladja Munkácsy ur hanganyagát.

Az opera kiállítása lehetőleg fényes, melynél többet vidéki igények nem követelhetnek, s ezért teljes elismerés illeti meg az igazgatót.

Laptulajdonos Ramazetter Károly
Felelős szerkesztő Bolgár Kálmán.

Idegének névsora.

„Arany hajó” szálloda.

Mandl Samu kereskedő Bécs. Markreiter Frigyes kereskedő Bécs. Goldstein Ferencz kereskedő Bécs. J. Salamon gyógyszerész Szigetvár. Götz Gyula magánzó Siklós. Kisfaludy Pál ügyvéd Dárda. Kovácsóvics Károly kereskedő Bécs.

„Vadember” szálloda.

Hegyesi hadnagy. Nagy Károly magánzó N-Böly. Hof. fer kereskedő Sopron. Basulák jegyző Kis-Mányok. Sebestyén jegyző Váralja. Feldl Sándor jegyző Szigetvár. Rasinger M. kereskedő Sopron. Pürkner J. gyógyszerész Mohács. Pálits és neje, magánzó Bicsérd. Steiner főerdész Bars. Anderle és neje építészeti vállalkozó Dombóvár. Euphrat Károly kereskedő Bécs. Schwartz György magánzó Bonyhád. Holänder J. kereskedő Bonyhád. Fleischmanu Ede Magánzó Bonyhád. Ungváry ügyvéd Kaposvár.

Pécsi színház.

Vasárnap, 1882. január 1-én

Mátyás Diák

vagy: a czinkotai itcze.

Eredeti színmű dalokkal és tánczokkal 3 szakaszban. Irta: Balogh István. (Rendező: Benedek József. Karagy: Serényi.)

SZEMÉLYEK:

Mátyás diák	Morvay.
Kupa Mátyás, czinkotai kántor	Bokor.
Rebeka, felesége	Bokorné.
Zsigmond	Kiss.
Katalin } fogadott gyermekei	Váray Mariska.
Idegennő	Ebergényiné.
Czinkó Mihály, sáfár	Benedek.
Vlad Marci, horvátországi diák	Szombati.
Vigyázó kapitány	Magyari.
Lőrincz, apród, a bosnyák király fia	Pap Kornél.
Oláh János, kinestári irnok	Nagy Imre.
Örsi prépost	Munkácsy.
Kalocsai Imre, kinestári gondnok	Havasi.
Zarándok	Munkácsy.
Szobaleány	Györiné.
Öreg bíró	Bácskay.
Harangzó	Boros.
Tehén pásztor	Györi.
Gyékén	Ebergényi.
Káka } parasztok	Sebök.
1-ső) Apród	Havasiné.
2-ik)	Glézer Gizella.

Kezdeté 7 órakor.

Nyilttér

A belváros legelénkebb helyéu fekvő

két bolthelyiség

f. év. april 1-től kezdve

szolid feltételek mellett kiadó. Bővebb felvilágosítást ad e lap kiadó hivatala.

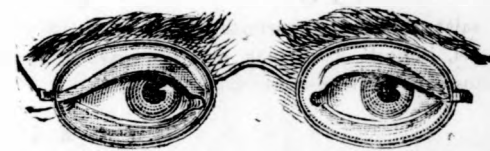
Hoffmann Károly Butor-raktára

Pécsen

ó-posta-uteza 22. sz.
mindennemű saját készítményű politirozott, lakirozott és konyha-butorok; valamint

Thonet^{féle} székek

hajlitott fából;
vasbutorok, tükrök és függönykeretek
legjutányosb áron
Elfogad egész lakások öszhangzó butorzását s mindennemű
Kárpitos munkát
valamint butorok becsomagolását és minden iránybani szállítást.

Ünnepi ajándékokul

díszárak bőrből, teknősbéka, bronz- és china-ezüstből; — francia ábrándlegyezők strucz-tollakból is; — valódi francia és angol illatszerek, valamint igazi brüsszeli csipke-kézimunkák, gallérok, kizelők stb. minden point-d'aiguilles.

Optikai szakban

látcsövek, termo- és barometerek, stereoskopok képekkel együtt, csipetők, szemüvegek, lorgnettek teknősbéka, ezüst- és aranyfoglalatallal különféle alakban.

Boscovitz A.

bécsi látzerésznel,
Pécsen, király-fő-uteza kezdetén.

HERMAN VINCZE

s z ü c s.

Pécsen, irgalmassok-uteza
ajánlja

karácsonyi és újévi ajándékokul

gazdagon szervezett

— bunda-áru-tárát, —

u. m. karmantyukat, sapkákat, férfiak, hölgyek és gyermekek számára, — városi- és utazó-bundákat, utazó-czipókat és csizmákat, ágy-elő-szőnyegeket stb. stb. legcsinosabb kiállításban, legjutányosb áron.

Europa minden államaiban szabadalmazva

Légszesz-lángszabályozó,

Légszesz-megtakarító

Rimanóczy Gy. szabadalma.

Minden légszeszfogyasztó, de különösen nagyobb gyártelep, színházak, vasuti indóházak és műhelyek, szállodák, kávéházak stb. nézve rendkívül fontos.

A Rimanóczy féle szabadalmazott légszesz-lángszabályozók 18 egész 35 százalék megtakarítást eredményeznek, ugyan oly erős világítás mellett, el nem romlanak és alkalmazásuk igen könnyű.

Bővebb felvilágosítást ad, a vállalat képviselője és raktárnoka Visnya S. Pécsen.

IVIČ TH.

szer-kovács,
Pécsett, budai-külváros, fő-utca.

Súlyos büntetés

vár mindazokra, kik az 1872. decz. 19-iki mértékszabály-rendeletet tekintetbe nem véve, most is oly tízedes mérőket használnak, melyek kilogrammokra átalakítva nincsenek. — Hogy mindenkinek lehetővé váljék a legközelebb bekövetkező hatósági vizsgálatnál a szigorú büntetést elkerülni, törvényszabta módon készített, hatóságilag megvizsgált, s az ezt tanúsító bélyegzéssel ellátott

Szabadalmazott Tizedesmértékeink

eddig is jutányos árait következőleg szállítottuk le:

Horderő:	25	30	100	150	250	500	750	Kilo
O. ért. frt.	10.—	12.—	15.—	18.—	25.—	30.—	36.—	
Horderő:	1000	1250	1500	2000	2500	Kilo		
O. ért. frt.	50.—	55.—	60.—	68.—	78.—			

2500 kilónál többet bíró mértékek kívánatra a legjutányosb áron készíttetnek.

Egyensúly-mérők

saját szerkezet és gyártmány, kovácsolt vasból való, legjobbminőségű emeltyűkkel, eddigelé Európának egyetlen gyára által sem meghaladva csinban, pontosságban és a szerkezet tartosságában.

Á r a k :

2 siker mérő tányérral.					1 siker és 1 mély mérő tányérral.						
horderő:					horderő:						
2	3	5	10	15	Kilo	2	3	5	10	15	Kilo
frt.	8	10	12	14	18	frt.	8.50	10.60	12.70	14.80	20.00

Nehezékek

minden nemű mérőkhöz mindenkor készen kaphatók, rendkívül olcsón.

Pécsi vizgyógyintézet

az Engel-(Cindery)féle kertben

télen és nyáron nyitva, urak és nők számára.

A vizkura tudvalevőleg legjobb sikert eredményez a legkülönfélébb ideg-bántalmaknál, az emésztő szervek pangásánál, férfi- és női bajok ellen, s mindennemű gyengeség, vérszegénység, köszvény- és csúzbántalmak ellen stb. — de különösen oly egyéneknek javasolható, kik hivatásuk folytán csak keveset mozoghatnak, s mindenféle vértörődési bántalmakban a fej és mell felé, gyakori fejfájásban, idegizgatottságban, álmatlanság, szédülés, szívdobogás, gyomorhurut, székszorulásban stb. szenvednek.

Értekezés és felvétel a vezető orvostudor

Dr. Loewy Lipót

urnál

(országut 15. sz. a fürdőintézet melletti új épületben, I. emelet)

naponta 11—12-ig d. e. és 1/2—3 óráig d. u.

Villamozás, massage és diaetetikai kúrák, ott hol szükségeltetik, alkalmaztatnak.

Levelekre szivesen válaszoltatik.

Wagner Nándor

könyvkötő

Pécsett, Kistér (Peschitz-féle házban)

ajánlja magát mindennemű könyvkötészeti munkák, u. m.: Anyakönyvek, Községi, Beadványi jegyzőkönyvek, Iktatók, Adófőkönyvek, mindennemű egyéb könyvek csinos, tartós és olcsó készítésére. — Iskolaikönyvek darabonként 15 krtól kezdve.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Hölgyek számára.

Téli felöltők, bundák és karman-tyuk az előhaladt évad miatt — leszállított áron, gazdag választékban kaphatók

Paunz Adolf

kereskedésében

Pécsett Széchenyi-tér Zsolnay-féle bazár-épületben

SPITZER ADÁM

Pécsett,

irgalmasok-utca Bubreg-féle ház, ajánlja nagyszerűen ellátott

Tüzelőfa-tárát

jó és száraz fából

jutányos árak mellett.

Megrendelések elfogadtatnak a lizstraktárban (irgalmasok utca Bubreg-féle ház) és a siklósi utcában 15. sz. a.

Nagy kiárulás.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy f. é. ápril hó 1-től kezdve a mellettem levő

kávéforrás helyiségét

bérbe vettem, mi okból az átköltözés könnyebbsége tekintetéből dúsán ellátott

üveg- porcellán- és tükör-

raktáramban — leszállított áron —

nagy kiárulást

tartok, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívom.

Spitzer L.,

üveg-, porcellán- és tükör-kereskedő,
Pécsett Kistér 6. sz.

Visszavonhatlanul
csak 1882. évi január 8-ig látható.

III-ik uj és nagy felállítás

W E R I N

panorámái s stereoskopi kiállításának.

Mindannyi 1000 látvány ismét felváltatik és pedig: uj operák, operettek, balették, színésznők stb.

Egészen új megérkezett

a bécsi Ring-színházi nagy égés

1881. december 8-án

és a Paradisom.

A kiállítás naponként reggeli 9 órától esti 8 óráig, este [csak kedvező időben] fényes kivilágítás mellett van nyitva.

Megvagyok győződve, hogy Magyarországon egy panorama sem képes annyi változatosságot s annyi érdekes látványt felmutatni, s ezen okból is áll panorámám minden verseny nélkül itt, s hiszem, hogy minden látogató teljes meglepéssel fogja elhagyni.

Számos látogatást kérve,

mély tisztelettel

Werin R.

N. B. Még csak 1882. január hó 8-ig látható.

Nagy végkiárulás

a királyutca 14. számú Schwartz-féle házban, a központi takarékpénztár mellett, – hol

mindennemű ruhakelmék, flanell, barchet, cretton és vásznak; továbbá téli-otthonkák és köpenyek, nagykendők, takarók, férfi-ingek, nyakravalók, valamint minden e szakmába vágó egyéb tárgyak

bámulatos olcsó áron

kiárultatnak.

MESTERHÁZI G. V.

fűszer-kereskedő,

Pécselt, (fő)-király-utca

Ajánlja a n. é. közönségnek legfinomabb Cuba gyöngy, Arany-Java, Arals-Mocca, Jamaica nagy sz. Ceylon, Portorico, Szt. Domingo és Campinas kávéit, valamint a legfinomabb ezukrot süvegekben. 6—1

Továbbá rizs, árpa, asztali és lámpa-olaj, amerikai petroleum, datolya, malaga-, mazsolya- és fekete szőlő, mandola, dió, magyaró, narancs, citrom, füge, anali, aszalt szilva és körte, vanília és minden e kereskedésbe vágó cikkek a legjutányosabb áron kaphatók.

Eördögh Lajos

kocsi-gyártó.

Pécselt, Országút-utca 89. szám.

Ajánlja kész

ruganyos kocsijait

két évi jótállás mellett, továbbá elvállal minden az

e szakba vágó munkát

és egyes darabok megszerzését

a leggyorsabban és legolcsóbb ár

mellett.

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az Irgalmasok utcájában 1. szám alatt (Karlbauer-féle házban)

fegyver- és gépészeti üzletet

nyitottam, hol mindenféle

vadász- és célfegyverek

készíttetnek.

Elvállalok mindennemű elültöltő fegyvereknek bármely mód szerinti hátultöltők ké való átalakítását, javítását és belövését, valamint gyári fegyvereknek és forgó pisztolyoknak kijavítását, és pedig új fegyverek és nagyobb javításoknál **4 évi, kisebbeknél 2 évi jótállás mellett.**

Elvállalok továbbá mindenféle módu és szerkezetű

varrógépeknek

és minden e szakmába vágó gépi tárgyakra gyökeres kijavítását

egy évi jótállás mellett.

Az osztrák-magyar birodalom legkitünőbb gyáraiban 20 évi működésem alatt szerzett tapasztalataim is biztosítékot nyújtanak a t. cz. közönségnek arra nézve, hogy a tisztelettel alulírottat szerencsétlenül megbizásaiban nem fog csalódni.

Jirousek József,

fegyverművész és gépész.

KAISER H. F.

puskaműves

Pécselt király-utca 18.

ajánlja mindennemű vadász-fegyvereit és vadászati cikkeit a legnagyobb választékban s a legkülönbözőbb minőségben legjutányosabb áron.

Elvállal mindennemű e szakba vágó javításokat s teljesíti azokat lelkiismeretesen és olcsón.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.